

SMIL tiltaksstrategi

2023-2026

For Tana, Kautokeino, Nesseby, Berlevåg og
Vardø kommuner

TANA KOMMUNE
UTVIKLINGSAVDELINGEN

Innhold

Innledning.....	2
Kort beskrivelse av prosessene bak tiltaksstrategiene:	2
Lokale målsettinger og utfordringer	3
Tilskuddsposter	4
Tilskudd til planleggings og tilretteleggingsprosjekter (§ 4)	4
Tilskudd til kulturlandskapstiltak (§ 5)	4
Biologisk mangfold og gammel kulturmark.....	4
Tilgjengelighet i kulturlandskapet	5
Kulturminner og kulturmiljøer	5
Verneverdige bygninger.....	6
Forurensingstiltak (§ 5)	7
Hydrotekniske anlegg og grøfter.....	7
Bygningsmessige miljøtiltak	8
Formål og regelverk.....	8
Formål (§ 1).....	8
1.1 Ivareta natur- og kulturminneverdier	8
1.2 Redusere forurensning	8
1.3 Tiltak utover vanlig jordbruksdrift	8
Vilkår (§ 3).....	9
Hvem kan søke SMIL-tilskudd?	9
Vilkår og gjennomføringsfrist	9
Generelle vilkår (§§ 7-10)	10
Søknadsfrist og søknadsskjema (§ 6)	10
Prioriteringsrekkefølge	10
Veiledende timesatser eget arbeid	11
Tabell over tilskuddssatser	11
Litteratur	12

Innledning

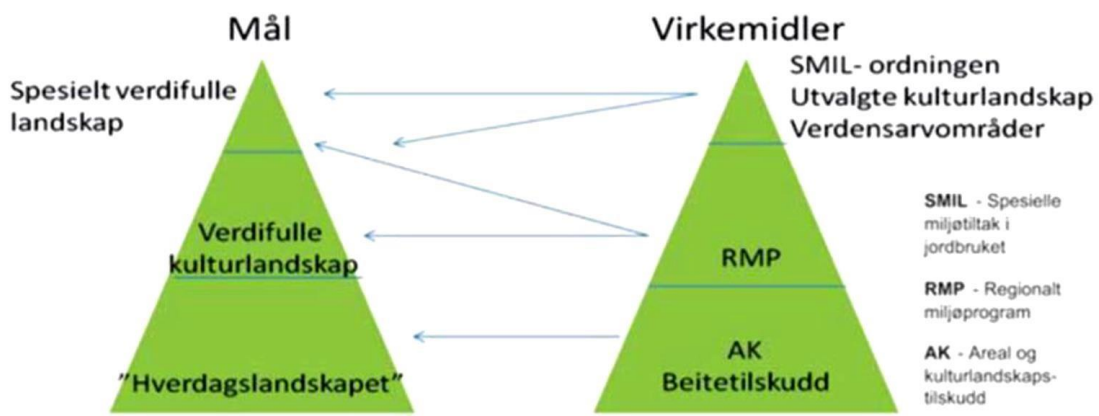
«Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Prosjektene og tiltakene skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier.» (Lovdata (2004), § 1).

Landbruksforvaltningen for kommunene Tana, Berlevåg, Nesseby, Vardø og Kautokeino har revidert tiltaksstrategiene i samsvar med endringer i SMIL-forskriften, Landbruksdirektoratets rundskriv 2021/18, Regionalt miljøprogram for jordbruket i Troms og Finnmark 2023-2026 samt Nasjonalt miljøprogram 2023-2026 fra Landbruksdirektoratet. Tiltaksstrategiene vil gjelde for fordelingen av midler etter søknad til landbruksnæringen (foretak) i kommunene i perioden 2023-2026.

Statsforvalteren har ansvar for å utarbeide og gjennomføre et regionalt miljøprogram for jordbruket (RMP), basert på det nasjonale miljøprogrammet. Miljøprogrammene skal bidra til å målrette miljøarbeidet i landbruket og til å synliggjøre miljøinnsatsen i jordbruket.

Regionalt miljøprogram for Troms og Finnmark gir føringer for kommunenes arbeid med Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL). Hver kommune har egne tiltaksstrategier for SMIL ordningen. De kommunale strategiene beskriver utfordringer, lokale behov og mål for landbrukets miljøinnsats.

SMIL-tilskudd gis til miljøtiltak som går utover det som kan forventes som vanlig jordbruksdrift. Et hovedmål er å ta vare på natur- og kulturminnene i jordbrukets kulturlandskap, samt å redusere forurensningen fra jordbruket. Ordningen styres av forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket og rundskriv til denne.

Kort beskrivelse av prosessene bak tiltaksstrategiene:

Tiltaksstrategiene er utarbeidet av Tana kommune og sendt på høring til faglagene og beitelagene i kommunene Tana, Kautokeino, Nesseby, Berlevåg og Vardø, kommunene Kautokeino, Nesseby, Berlevåg og Vardø, samt Statsforvalteren i Troms og Finnmark. Nordre Varanger bondelag og Statsforvalteren leverte høringssvar, som er fulgt opp i den endelige strategien.

Strategien skal revideres hvert fjerde år der høringspartnerne vil få anledning til å komme med innspill. Det kan foretas en mindre administrativ revidering hvert år for å tilpasse strategien til endringer i sentralt lovverk eller prioriteringer.

Strategien er vedtatt politisk i Tana kommune ved Hovedutvalg for utmark og næring, den 21.06.2023. Strategien videresendes til de øvrige kommunene for godkjenning der.

Lokale målsettinger og utfordringer

Formål med SMIL-midlene er å få en målrettet innsats og tiltak som fanger lokale miljømessige behov og utfordringer. Tilskuddsmidlene skal derfor prioriteres på grunnlag av lokalt tilpassede målsettinger og strategier. Disse bør komme tydelig frem i de lokale tiltaksstrategiene. Lokale tiltaksstrategier kan ikke stramme inn, eller gå utover den nasjonale SMIL- forskriftens formål, virkeområde og vilkår.

Øst- og midt Finnmark er og har vært en kulturell møteplass som gir et unikt kulturlandskap med innslag av elvesamisk, sjøsamisk, reindrift, kvensk, russisk og kystkultur. Denne kulturelle rikdommen har ført til unike bygningsskikker og mangfold i kulturlandskapet. Rike fiskemuligheter både i sjø og elv kombinert med et landbruk hovedsakelig basert på husdyr, samt tradisjonelt en høy grad av samarbeid mellom reindrift og fastboende, gjør at mye av kulturlandskapet er preget av ulike former for kombinasjonsnæringer til landbruket. Dette landskapet og kulturminnene vil være viktig å kartlegge og ta vare på for fremtiden.

Regionalt miljøprogram for jordbruket i Troms og Finnmark 2023-2026 legger vekt på at klimatiltak skal prioriteres ved tildeling av SMIL-midler. Norsk klimaservicesenter sier i sin klimaprofil for Finnmark at sannsynlige endringer vil være ekstrem nedbør, regnflom, jord-, flom- og sørpeskred og stormflo. SMIL-tilskudd kan brukes både til tiltak som reduserer utslippene fra landbruket, og til ulike forebyggings-/klimatilpasningstiltak som flomsikring, erosjonsdempende tiltak og lignende. I nærheten av vassdrag vil tiltak som begrenser jordbrukspåvirkningen på vassdraget være viktig.

I Øst-Finnmark ligger det fortsatt mye gammel piggråd i kulturlandskapet, både fra tidligere jordbruksdrift og fra andre verdenskrig. Gammel piggråd kan føre til skader både på dyr og mennesker, og er derfor viktig å fjerne fra landskapet.

Målsettinger for SMIL-tilskudd er å sikre det særegne kulturlandskapet og kulturminnene, beholde god eller forbedre miljøtilstanden i vannforekomster, utføre klimatilpassende tiltak og redusere utslippene fra jordbruket.

Tilskuddsposter

Tilskudd til planleggings og tilretteleggingsprosjekter (§ 4)

Tilskuddet skal legge til rette for større helhetlige prosjekter for eksempel knyttet til et vassdrag eller en bygd. Det er ofte ønskelig at prosjektet er et samarbeid mellom flere aktører. Tilskuddet skal også føre til at størst mulig andel av de verdifulle kulturlandskapene blir kartlagt og ivarettatt. Prosjekter som finansieres over denne posten skal føre til en plan over tiltak som kan motta ytterligere SMIL tilskudd til kulturlandskapstiltak eller forurensingstiltak som nevnt i SMIL-forskriften § 5. Administrasjon og søknad av påfølgende prosjekt kan finansieres som en del av planleggingsprosjektet.

Eksempler på prosjekter

- Kartlegging av naturmangfold
- Biologiske eller arkeologiske kartlegginger
- Skjøtselsplaner
- Planlegging av større hydrotekniske anlegg eller tiltak for å hindre erosjon
- Planlegging av diverse prosjekter som fremmer biologisk mangfold eller landbrukets kulturmiljø i samarbeid med et museum eller lignende
- Prosjekter som tar sikte på å skape varige løsninger for å hindre forurensing

Tilskuddssats

Inntil 100% av godkjent kostnadsoverslag, søker må regne med en egenandel i prosjektet avhengig av hvor stor egen nytte prosjektet har.

Tilskudd til kulturlandskapstiltak (§ 5)

Biologisk mangfold og gammel kulturmark

Tiltakene skal bidra til økt biologisk mangfold gjennom å ivareta planter og dyr i kulturlandskapet og gammel kulturmark. Områder som har et plante- og dyreliv som skiller seg fra det som ellers er værene vanlig i området. Gammel kulturmark er ikke preget av moderne jordarbeiding og er ofte ugjødslet. Det finnes ofte et rikt planteliv dominert av gress og beitetålende urter. Området må ikke ha vært drevet intensivt eller brukt kunstgjødsel de siste 10 årene. Gammel kulturmark som tas i bruk ved hjelp av SMIL tilskudd skal brukes i minst 5 år og det skal ikke pløyes eller benyttes gjødsling, med mindre dette er beskrevet i en godkjent skjøtselsplan.

Eksempler på tiltak

- Inngjerding av gammel kulturmark for beite.
- Rydding av gjengroingstruet kulturlandskap for slått/beite
- Stimulere til tiltak som bidrar til å fjerne fremmedsartlistede arter (tidligere svartelista) fra kulturlandskapet som f eks sitka-llutzgran, lupiner, tromsøpalme/kjempebjørnekjeks, kjempespringfrø, legepestrot, blankmispel og vinterkarse.
- Tiltak som tar vare på rødlista arter og naturtyper.
- Andre tiltak for å bevare naturmangfold

Tilskuddssats

Inntil 70% av godkjent kostnadsoverslag hvis ikke annet er oppgitt. For særskilte tiltak for å ivareta biologisk mangfold, kan det ytes tilskudd med inntil 100% av godkjent kostnadsoverslag.

Inngjerding av gammel kulturmark inntil kr. 80,- pr. m for det arealet som har vært tidligere jordbruksareal.

Tilgjengelighet i kulturlandskapet

Tiltak som øker muligheten for rekreasjon og friluftsliv i jordbrukets kulturlandskap gjennom ferdsel til fots eller med hest. Tilskuddet skal i utgangspunktet ikke utbetales for stier i utmark eller kjøreveier.

Eksempler på tiltak

- Etablering/utbedring av stier/turveier over innmark.
- Gjerdeknader for å hindre at storfe benytter etablerte ferdselsveier som går gjennom innmark.
- Etablering eller større vedlikehold av gjerdeklyv, selvlukkende porter og lignende for allmenn ferdsel, gjelder også mot utmark.
- Merking av ferdselsårer og utarbeidelse av enkel informasjon (f.eks sau på beite, kart osv).
- Fjerning av piggtråd i kulturlandskapet
-

Tilskuddssats

Inntil 70% av godkjent kostnadsoverslag hvis ikke annet er oppgitt

Gjerdeknader for å sikre allmenn ferdsel inntil kr 50 pr. m. Rydding av stier/turveier med motorsag/ryddesag inntil kr 15 pr. m. Fjerning av piggtråd 15 kr per meter piggtråd levert til avfallsanlegg.

Kulturminner og kulturmiljøer

Bevare alle spor etter tidligere menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø. Kulturminner er alle de enkelte elementene, mens et kulturmiljø er en større helhet som består av flere elementer. I vårt område vil det både være aktuelt med kulturminner fra gammel tid som er fredet og nyere kulturmiljø som viser spor etter landbruksdrift eller tradisjonelle kombinasjonsnæringer slik som fiske, jakt og

reindrift. Alle tiltakene som gjøres bør bruke tradisjonelle materialer og det opprinnelige kulturminnet bør ha vært der i mange år. Tiltakene gjelder både i innmark og utmark.

Før det utføres tiltak på kulturminner eller i kulturmiljøer skal kulturminneforvaltningen konsulteres, jf. kulturminnelovens §3. For årlig bruk og mindre vedlikehold henvises det til regionale miljøtilskudd.

Eksempler på tiltak

- Etablering av beite for bevaring av boplasser, hustufter, gammetufter, ruiner osv etter avtale med kulturminnemyndighetene.
- Etablering av beite for bevaring av offersteder eller helleristninger etter avtale med kulturminnemyndighetene.
- Større vedlikehold av rydningsrøyser, bakkemurer, tre og steingjerder, elveforbygninger, båtstøer osv.
- Større vedlikehold av gamle veifar, stier, veimerker, vadeplasser, tre og steinbruer osv.
- Større vedlikehold av jakt-, fiske og fangstinnretninger f. eks jaktskjul, tradisjonelle tørkestativ for kjøtt eller fisk osv.

Tilskuddssats

Inntil 70% av godkjent kostnadsoverslag hvis ikke annet er oppgitt

Tradisjonelt nettinggjerde etter avtale med kulturminnemyndighetene inntil kr 80 pr m.

Verneverdige bygninger

Verneverdige bygninger er alle slags bygninger i tilknytning til jordbrukslandskapet eller tilleggsnæring til jordbruket som ikke er fredet, men likevel har en verdi for ettertiden. Det bør i størst mulig grad brukes originale materialer og utforming under restaureringen. Alle bygninger i inn og utmark med tilknytning til gården kan motta tilskudd. Ved behov skal det konsulteres med kulturminneforvaltningen, Sametinget og Fylkeskommunen. Bygninger som er fredet har andre ordninger forvaltet av Fylkeskommunen og vil ikke få støtte fra SMIL tilskudd.

Eksempler på tiltak

Restaurering av eldre

- Driftsbygninger
- Våningshus
- Uthus
- Hytter (brukt i næring)
- Gammer
- Naust
- Stabbur
- Sommerfjøs
- Røykeri
- Torvsjåer
- Andre bygninger på gårdstunet

Tilskuddssats

Inntil 70 % av godkjent kostnadsoverslag. Verneverdien på bygningen og graden av tilknytning til jordbruket vil ha betydning for tilsagnet.

Forurensingstiltak (§ 5)

Hydrotekniske anlegg og grøfter

For å redusere risikoen for erosjon og avrenning av næringsstoffer kan det bli gitt tilskudd til noen former for vannanlegg. Vanlig grøfting kommer inn under tilskudd til drenering av jordbruksjord og vil ikke motta tilskudd gjennom SMIL- midlene. Tiltak som kommer inn under SMIL ordningen kan gjøre at jordstykket blir vanskeligere å drifte, men fører til et større biologisk mangfold

Eksempler på tiltak

- Graving av åpen kanal til erstatning for eksisterende lukket bekk eller avløp.
- Avskjæringsgrøfter for å hindre erosjon og arealavrenning (gjelder ikke som en del av et større dreneringsarbeid).
- Planting av skog eller annen varig vegetasjon rundt grøfter eller andre skiller for å skape le og bedre klimaet for planter og dyr.
- Etablering eller større vedlikehold av fangdammer, kumdammer, rensedamper og vegetasjonssoner for å hindre erosjon og avrenning av næringsstoffer og plantevernmidler.

Tilskuddssats

Inntil 70% av godkjent kostnadsoverslag hvis ikke annet er oppgitt

Avskjæringsgrøft kr 30 pr m, ved opprensning av grøfter skal ordinært dreneringstilskudd benyttes i størst mulig grad.

Bygningsmessige miljøtiltak

Tilskudd til bygningsmessige miljøtiltak gjelder eksisterende driftsbygning eller driftsopplegg, ved nybygg stilles det krav om at nødvendige miljøhensyn tas. Tiltaket skal gå ut over det som kreves ved vanlig jordbruksdrift.

Eksempler på tiltak

- Tiltak som hindrer eller reduserer avrenning fra husdyr i utekveer/luftegårder og samleplasser for beitedyr.
- Tiltak som hindrer avrenning fra rundballer.
- Tiltak for å hindre gasstap eller luktplager f. eks dekking av gjødselkum
- Andre tiltak som hindrer forurensing eller utgjør en miljøinnsats ut over normal drift.
- Varige investeringer/løsninger som hindrer forsøpling med landbruksplast (flygeavfall)

Tilskuddsats

Inntil 70% av godkjent kostnadsoverslag hvis ikke annet er oppgitt

Formål og regelverk

Formål (§ 1)

Ordningen skal fremme ivaretagelsen av natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket. Tilskudd etter denne forskriften skal gis til tiltak som går utover det som kan forventes som en del av den vanlige jordbruksdriften. Tilskudd etter denne forskriften skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier.

1.1 Ivareta natur- og kulturminneverdier

Tiltak i jordbrukets kulturlandskap skal fremme kunnskapsverdier, opplevelsesverdier og bruksverdier gjennom skjøtsel, vedlikehold og istandsetting. Naturverdier omfatter biologisk mangfold, som arter og naturtyper, som er knyttet til, eller formet av jordbrukets arealbruk og driftsformer. Kulturminneverdier omfatter kulturminner og kulturmiljøer, videreføring av kulturarv (kunnskaper, tradisjoner og teknikker). Videre innbefatter natur- og kulturminneverdiene mulighet for opplevelser, friluftsliv og et variert landskapsbilde.

1.2 Redusere forurensning

Tiltak for å redusere forurensning fra landbruket skal redusere tap, eller risiko for tap, av næringsstoffer, partikler og andre forurensende utslipp til jord, vann eller luft fra jordbruksarealer, fôr eller gjødsel. Tiltak som bidrar til å redusere forurensing er viktige tiltak som vil bli prioritert ved behandling av søknadene.

1.3 Tiltak utover vanlig jordbruksdrift

Ordningen skal bidra til at det blir gjennomført miljøtiltak utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Med miljøtiltak menes tiltak som skal ivareta natur- og kulturminneverdier og redusere forurensning.

Å følge lovpålagte krav som gjelder kulturlandskap eller forurensning, regnes som en del av den ordinære jordbruksdriften, og skal ikke prioriteres for SMIL-tilskudd. Tiltak som skjøtsel og drift av arealer som følger av normal bruk av arealene til avling og alminnelig jordarbeiding knyttet til eksisterende drift, vil i hovedsak ikke være berettiget tilskudd etter denne forskriften. Det er først og fremst tiltak som innebærer en ekstra innsats utover dette, og som det er forbundet særlige kostnader med, som er berettiget tilskudd. Dette kan gjelde omlegging til, eller videreføring av, en drifts-form som er egnet til å ivareta spesielle miljøverdier.

Vilkår (§ 3)

Hvem kan søke SMIL-tilskudd?

SMIL-tilskudd kan innvilges til landbruksforetak eller eier av landbrukseiendom hvor det foregår en tilskuddsberettiget produksjon på eiendommen. Driften på eiendommen må oppfylle vilkårene i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket § 2 og § 3 eller § 4.

Eier eller leietaker må drive en tilskuddsberettiget produksjon på landbrukseiendommens areal på søknadstidspunktet. Det vil si det skal drives vanlig jordbruksproduksjon på en eller flere landbrukseiendommer med de dyreslag eller vekstgruppene det søkes tilskudd for, jf. Forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket.

De miljøkrav som gjelder for arealet må oppfylles. Søkeren må ha oppdatert gjødslingsplan og journal over plantevernmidler. Eventuelle kulturminner, områder som er viktige for biologisk mangfold, arealer med risiko for tap av jord og næringsstoffer og andre forhold av miljømessig betydning skal være kartfestet og beskrevet.

Dersom søker ikke eier landbrukseiendommen som tiltaket skal gjennomføres på, må det foreligge tillatelse fra landbrukseiendommens eier til å gjennomføre tiltaket. Tillatelsen bør være skriftlig.

Landbrukseiendommer som eies og drives av det offentlige kan ikke innvilges tilskudd, med mindre tiltaket er et fellestiltak der en eller flere tilskudds berettigede landbrukseiendommer er med.

Vilkår og gjennomføringsfrist

Det kan settes vilkår for innvilgning av tilskudd til det enkelte prosjekt eller tiltak. Eksempler på vilkår kan være å sette krav til arbeidsutførelse (blant annet bruk av materialer, teknikk og metode), dato for ferdigstilling, krav til vedlikehold og sluttrapportering. Godkjent sluttregnskap skal foreligge før innvilget tilskudd utbetales, jf. forskriftens § 7.

Frist for gjennomføring av prosjekt/tiltak er 3 år fra tilskuddet ble innvilget, med mindre kommunen har satt en kortere frist. For mindre og enklere prosjekt/tiltak kan det være hensiktsmessig at kommunen fastsetter kortere frist. Fristen kan etter søknad forlenges med inntil 2 år, slik at maksimal arbeidsfrist blir 5 år fra innvilgningstidspunktet. Dersom tiltaket ikke er igangsatt innen 3 år vil tilskuddet normalt trekkes tilbake og det må søkes på nytt hvis dette fortsatt er aktuelt.

Det vil normalt ikke bli gitt tilskudd til prosjekt/tiltak som allerede er påbegynt eller utført. Søknaden bør være godkjent og avgjort av kommune før tiltaket påbegynnes.

Generelle vilkår (§§ 7-10)

Alle søknader må inneholde en plan der miljøtiltaket kartfestes og beskrives.

Foretak som ikke har godkjent gjødslingsplan (og plantevernjournal om påkrevd) har ikke rett til tilskudd. Bekreftelse på at foretaket har godkjent gjødslingsplan (og plantevernjournal) må derfor sendes inn sammen med søknadsskjemaet.

Søknaden må inneholde et detaljert kostnadsoverslag med unntak av de tiltakene som har faste satser.

Arbeidsfrist for tiltakene er inntil 3 år, kommunen kan innvilge utsettelse i inntil 5 år fra tidspunkt for innvilget tilskudd.

Ved tiltak på annen manns grunn må det legges ved en skriftlig godkjenning fra grunneier.

Kommunen kan delutbetale inntil 75 % av tilskuddet etter hvert som tiltakshaver har dokumentert utgifter til godkjente tiltak, ved f. eks. kvittering for innkjøpt material, timelister og lignende.

Før hele tilskuddet utbetales skal det være innlevert et godkjent regnskap med timelister pluss eventuelle andre krav i tilsagnsbrevet. Hvis regnskapet viser mindre kostnader enn budsjettert vil innvilget tilskudd reduseres tilsvarende. Også for tiltak med faste satser må det føres timelister og regnskap og det utbetales maksimalt 70 % av godkjente kostnader fra sluttregnskapet.

Vedtatt fattet av kommunen i SMIL- saker kan påklages til Statsforvalteren.

Kommunen, Statsforvalteren, eller Landbruksdirektoratet rett til å kreve alle relevante opplysninger de mener er nødvendig for behandling eller kontroll av søknaden. Hvis det avdekkes brudd på forutsetningene for tilskuddet, kan hele eller deler av tilskuddet inndras og utbetalt tilskudd kan kreves tilbakebetalt.

Søknadsfrist og søknadsskjema (§ 6)

Kommunen utlyser søknadsfrist for SMIL tilskudd hvert år før vekstsesongen starter. I tillegg skal det ved gjenstående midler også lyses ut en søknadsfrist for SMIL tilskudd på høsten.

Informasjon om SMIL tilskudd og søknadsfrister skal legges ut på kommunenes hjemmesider og sendes ut pr epost til alle aktive bønder i kommunene.

Det skal benyttes søknadsskjema som er utarbeidet av Landbruksdirektoratet, og søknad leveres elektronisk via Altinn.

Prioriteringsrekkefølge

Alle godkjente prosjekter kan få redusert tilskudd avhengig av prioriteringslisten, men ikke under 20% av godkjent kostnadsoverslag før søknader avslås.

Ved stor søknadsmengde vil søknadene prioriteres i følgende rekkefølge:

- Forurensings- og klimatiltak
- Planleggings og tilretteleggingstiltak

- Bevaring av naturmangfold/kulturlandskapstiltak (unntatt verneverdige bygninger og inngjerding)
- Tiltak som innebærer inngjerding
- Verneverdige bygninger
- Søknader med kostnadsoverslag under kr 5000 vil ikke bli prioritert ved mange søknader.

Søkere som har aktive SMIL tiltak som ikke er fullført vil prioriteres sist ved tildeling av nye SMIL tilskudd inntil prosjektet er fullført eller avsluttet, med unntak av planleggings- og tilretteleggingsprosjekt eller fellestiltak.

Veiledende timesatser eget arbeid

- Eget arbeid kr 250/tim □ Person med motorsag/ryddesag kr 350/tim
- Arbeid med traktor/ATV kr 450/tim
- Arbeid med gravemaskin kr 600/tim

Ved bruk av eksternt firma legges deres tilbud til grunn for kostnadsoverslaget

Tabell over tilskuddssatser

	Maksimal tilskuddssats	Minimum egenandel
Planleggings og tilretteleggingsprosjekter	Inntil 100%	0,- men vanligvis noe egenandel
Kulturlandskapstiltak		
Biologisk Mangfold og gammel kulturmark	Inntil 70 %	30 %
- Inngjerding av gammel kulturmark	Kr 80 pr. m	30 % av godkjent sluttregnskap
Tilgjengelighet i kulturlandskapet	Inntil 70 %	30 %
- Gjerdekosnader for å sikre allmenn ferdsel	Kr 50 pr m	30 % av godkjent sluttregnskap
- Rydding av stier/turveier	Kr 15 pr m	30 % av godkjent sluttregnskap
Kulturminner og kulturmiljøer	Inntil 70 %	30 %
- Oppsett av nettinggjerde etter avtale	Kr 80 pr m	30 % av godkjent sluttregnskap

Verneverdige bygninger	Inntil 70 %	30 %
Forurensingstiltak		
Hydrotekniske anlegg og grøfter - Avskjæringsgrøfter	Inntil 70 % Kr 30 pr m	30 %
Bygningsmessige miljøtiltak	Inntil 70 %	30 %

Ved stor søknadsmengde vil tilskuddssatsen reduseres avhengig av prioritering.

Litteratur

Landbruksdirektoratet (2021). Rundskriv 2021/18 Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket – kommentarer til regelverk. Tilgjengelig her:

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/jordbruk/ordninger-for-jordbruk/tilskudd-til-spesielle-miljotiltak-i-jordbruket-smil/forskrift-om-tilskudd-til-spesielle-miljotiltak-i-jordbruket-kommentarer-til-regelverk>

Landbruksdirektoratet (2022). Rapport nr. 33/2022 Nasjonalt miljøprogram 2023-2026. Tilgjengelig her:

https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/filarkiv/rapporter/Nasjonalt%20Milj%C3%B8program%202023-2026_Rapport%20nr.%2033.2022.pdf/_attachment/inline/4ad2cb64-81de-4126-b33c-17fb2713e105:c04a0f68cc20d72b45375a0285f881b4f30ec033/Nasjonalt%20Milj%C3%B8program%202023-2026_Rapport%20nr.%2033.2022.pdf

Lovdata (2004). Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket. Tilgjengelig her:

<https://lovdata.no/forskrift/2004-02-04-448>

Norsk klimaservicesenter (2022). Klimaprofil Finnmark. Tilgjengelig her:

<https://klimaservicesenter.no/kss/klimaprofiler/finnmark>

Statsforvalteren i Troms og Finnmark (2023). Den arktiske bonden – på lag med naturen og kulturen. Regionalt miljøprogram for jordbruket i Troms og Finnmark 2023-2026. Tilgjengelig her:

<https://www.statsforvalteren.no/contentassets/1009de9376bb48889cf9489909a5e525/fastsatt-regionalt-miljoprogram-troms-og-finnmark-2023-2026.pdf>